

נתונים על זכאות לבגרות ושיעור אקדמאים באוכלוסייה לפי מגדר ומחוז גיאוגרפי

מסמך זה נכתב לבקשת חברת הכנסת לימור מגן תלם ויוצגו בו נתונים על שיעור הזכאות לבגרות ושיעור האקדמאים באוכלוסייה, בחלוקה לפי מגדר ומחוזות גיאוגרפיים. בהתאם לבקשת חברת הכנסת ניתוח הנתונים בוצע תוך השוואה בין נתוני הנשים לנתוני הגברים בכל אחד מהמחוזות בנפרד, ובקבוצת הנשים לבדה בין המחוזות השונים.

מהמסמך עולים בין היתר הדברים הבאים:

שיעור זכאות לבגרות בשנת הלימודים תש"ף (2019/20):

- בארבעה מתוך שישה מחוזות (דרום, חיפה, מרכז וצפון) שיעור הזכאות לבגרות בקרב הבנות גבוה משל הבנים ובמחוזות תל-אביב ובירושלים התמונה היא הפוכה, כאשר במחוז ירושלים שיעור הזכאות לבגרות בקרב הבנים גבוה פי 1.4 מהשיעור המקביל בקרב הבנות.
- המחוזות שבהם שיעור הזכאות לבגרות בקרב בנות הוא הגבוה ביותר הם מחוזות מרכז (86.8%), צפון (82.1%) וחיפה (81.2%) ואילו המחוזות שבהם שיעור הזכאות לבגרות בקרב בנות הוא הנמוך ביותר הם מחוזות ירושלים (52.9%) ותל-אביב (71.4%).

שיעור האקדמאים בקרב האוכלוסייה בגיל 55-35:

- שיעור הנשים שבבעלותן תואר אקדמי (ראשון ומעלה) גבוה מהשיעור המקביל בקרב גברים, בכל אחד מהמחוזות. תמונה דומה לזו נמצאה גם בקרב בעלי תואר שני ומעלה. לעומת זאת, בבחינה של בעלי תואר שלישי נמצא כי שיעור הנשים שבבעלותן תואר שלישי דומה לשיעור המקביל בקרב גברים, בכל אחד מהמחוזות.
- המחוזות שבהם השיעור הגבוה ביותר של נשים שבבעלותן תואר אקדמי (ראשון ומעלה) הם מחוזות המרכז (39.4%) ותל-אביב (38.9%) ואילו המחוזות שבהם השיעור הנמוך ביותר של נשים שבבעלותן תואר אקדמי הם מחוזות ירושלים (21.3%; כולל מזרח ירושלים) דרום (23.5%) וצפון (24.8%). בבחינה של שיעור הנשים שבבעלותן תואר שני ומעלה נמצא גם כן כי המחוזות המובילים הם המרכז ותל-אביב ואילו המחוזות שבהם נמצא השיעור הנמוך ביותר הם מחוזות דרום וצפון. בבחינה של שיעור הנשים שבבעלותן תואר שלישי נמצא כי השיעורים במחוזות מרכז ותל-אביב גבוהים ביותר מפי שניים מהשיעורים המקבילים במחוזות צפון ודרום.

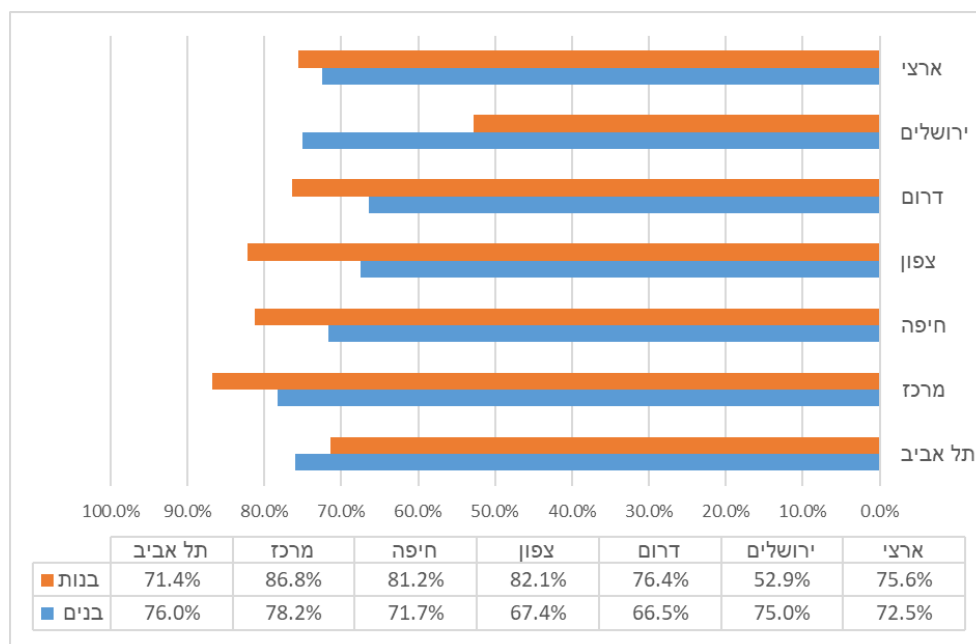
- מבדיקה שערכנו ביחס לנתוני האוכלוסייה היהודית בלבד, בהשוואה דומה לפי מגדר ולפי מחוז, עולה כי ככלל התמונה דומה לזו שמוצגת ביחס לכלל האוכלוסייה, אם כי לרוב הפער בין גברים לנשים ובין נשים במחוזות השונים קטן יותר.

להלן יוצגו נתונים של שיעור הזכאות לבגרות ושיעור האקדמאים באוכלוסייה, בחלוקה לפי מגדר ומחוזות גיאוגרפיים. נתוני הזכאות לבגרות התקבלו ממשד החינוך והנתונים על שיעור האקדמאים באוכלוסייה הופקו עבורנו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן: הלמ"ס). יש לשים לב לכך שהחלוקה של משרד החינוך למחוזות שונה מזו של הלמ"ס (החלוקה של משרד החינוך אינה כוללת חלוקה נפרדת של אזור יהודה ושומרון והיישובים באזור זה נחלקים למחוזות אחרים לפי מיקומם). כאמור, ניתוח הנתונים בוצע תוך השוואה בין נתונים הנשים לנתוני הגברים בכל אחד מהמחוזות בנפרד, ובקבוצת הנשים לבדה בין המחוזות השונים.

1. זכאות לבגרות¹

שיעורי הזכאות לבגרות המוצגים להלן מחושבים מתוך הלומדים בכיתה י"ב בבתי ספר המגישים לבגרות בחינוך הרגיל. הנתונים אינם כוללים את התלמידים הערבים במזרח ירושלים.

תרשים 1. שיעור זכאות לבגרות, לפי מגדר ומחוז גיאוגרפי, תש"ף (2019/20)

בארבעה מתוך שישה מחוזות (דרום, חיפה, מרכז וצפון), שיעור הזכאות לבגרות בקרב בנות גבוה מהשיעור המקביל בקרב בנים. במחוזות תל-אביב וירושלים התמונה היא הפוכה, כאשר במחוז ירושלים שיעור הזכאות לבגרות בקרב הבנים גבוה פי 1.4 מהשיעור המקביל בקרב הבנות. המחוזות שבהם שיעור הזכאות לבגרות בקרב בנות הוא הגבוה ביותר הם מחוזות מרכז (86.8%), צפון (82.1%) וחיפה (81.2%). המחוזות שבהם שיעור הזכאות לבגרות בקרב בנות הוא הנמוך ביותר הם מחוזות ירושלים (52.9%) ותל-אביב (71.4%).

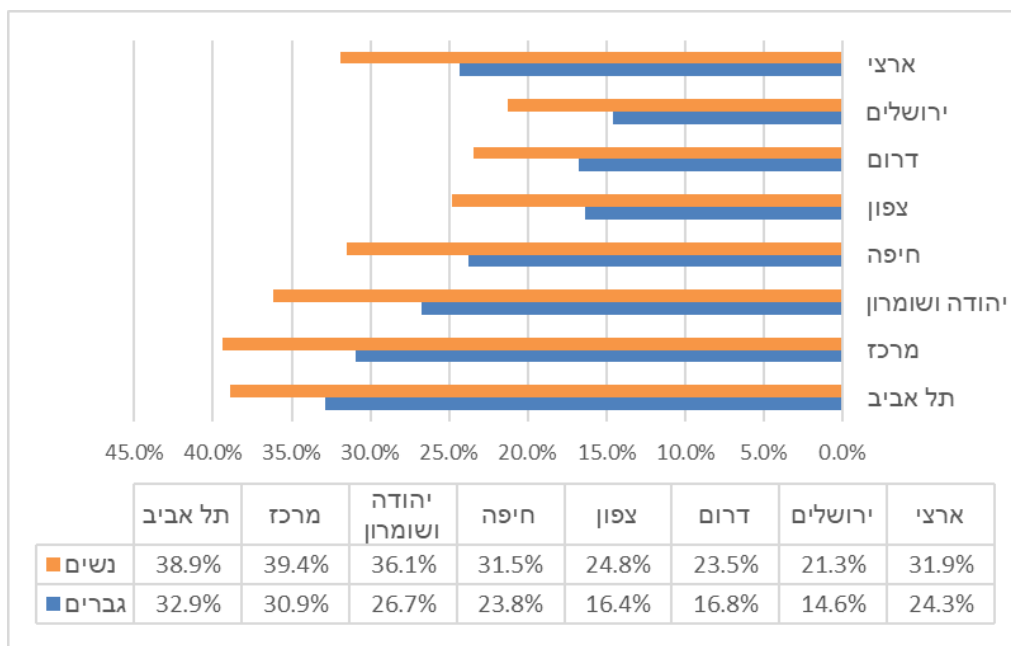
¹ מקור: משרד החינוך, הנתונים הועברו למרכז המחקר והמידע של הכנסת בתאריך 27 בפברואר 2022.

מבדיקה שערכנו ביחס לחינוך העברי בלבד עולה תמונה דומה הן באשר לפער בין בנות לבנים והן באשר לפער בין הבנות במחוזות השונים, אם כי הפערים בין הבנות לבנים הם לרוב קטנים יותר.

2. שיעור האקדמאים באוכלוסייה²

שיעורי האקדמאים באוכלוסייה המוצגים להלן מחושבים מתוך האוכלוסייה בגיל 35-55. הנתונים כוללים את תושבי מזרח ירושלים. הנתונים מוצגים בחלוקה לפי רמת התואר האקדמי: בעלי תואר ראשון לפחות, בעלי תואר שני לפחות ובעלי תואר שלישי. הנתונים נכונים לשנת תש"ף (2019/20).

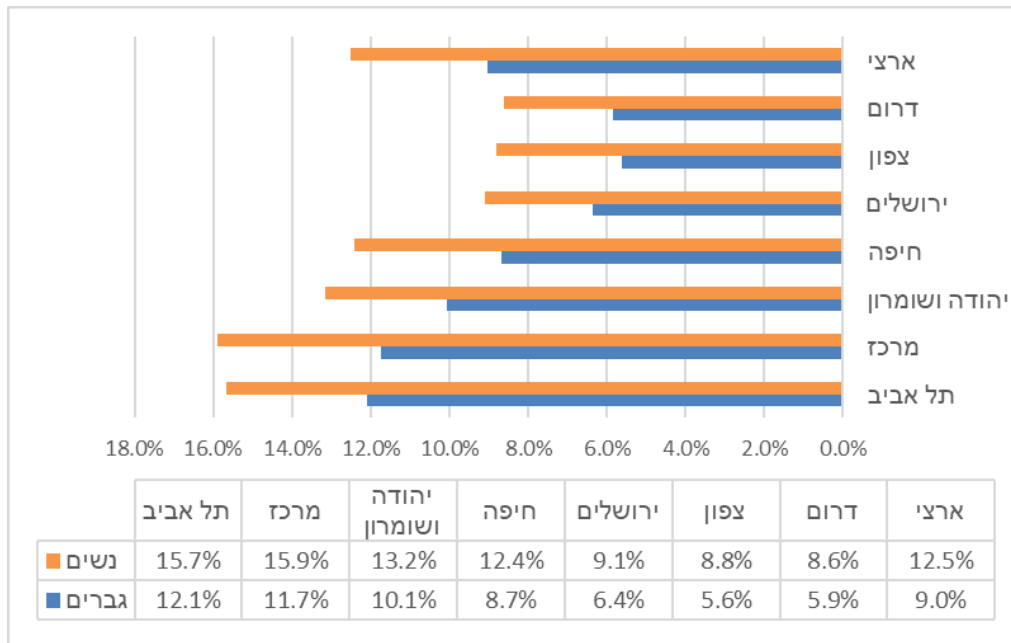
תרשים 2. שיעור בעלי תואר ראשון ומעלה (בקרוב אוכלוסייה בגיל 35-55), לפי מגדר ומחוז גיאוגרפי

שיעור הנשים שבבעלותן תואר אקדמי גבוה מהשיעור המקביל בקרב גברים, בכל אחד מהמחוזות. הנשים משכילות יותר מהגברים בעיקר במחוזות צפון (פי 1.5), ירושלים (פי 1.45) ודרום (פי 1.4). המחוזות שבהם השיעור הגבוה ביותר של נשים שבבעלותן תואר אקדמי הם מחוזות המרכז (39.4%) ותל-אביב (38.9%). המחוזות שבהם השיעור הנמוך ביותר של נשים שבבעלותן תואר אקדמי הם מחוזות ירושלים (21.3%) דרום (23.5%) וצפון (24.8%). מבדיקה שערכנו ביחס לאוכלוסייה היהודית בלבד עולה תמונה דומה הן באשר לפער בין נשים לגברים והן באשר לפער בין הנשים במחוזות השונים, אם כי בשני ההיבטים הפערים הם קטנים יותר.

² מקור: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הנתונים התקבלו בתאריך 23 בפברואר 2022.

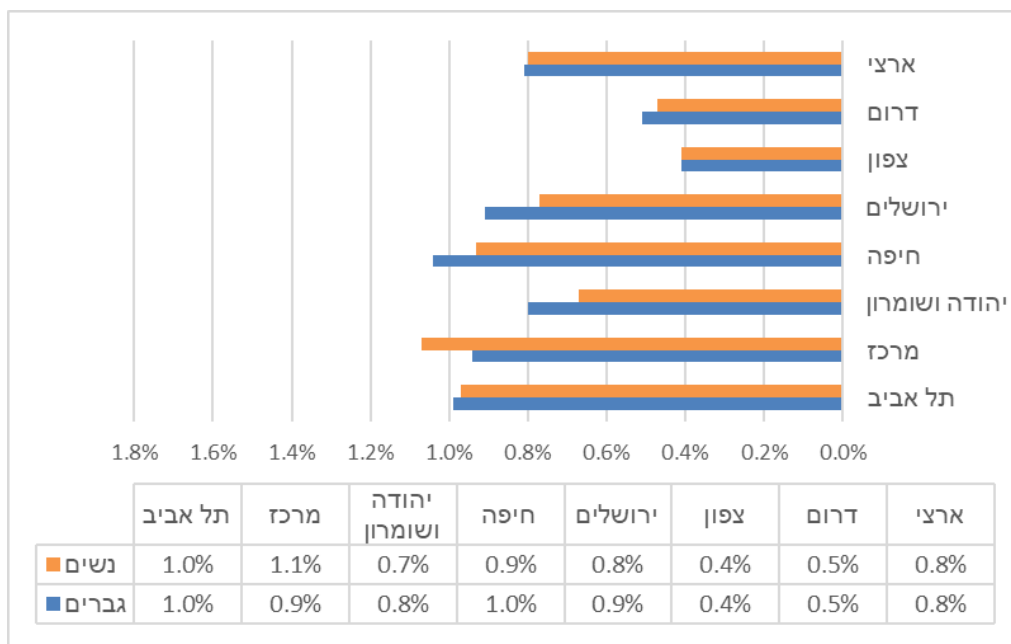
תרשים 3. שיעור בעלי תואר שני ומעלה (בקרוב אוכלוסייה בגיל 35-55), לפי מגדר ומחוז גיאוגרפי

שיעור הנשים שבבעלותן תואר שני ומעלה גבוה מהשיעור המקביל בקרב גברים, בכל אחד מהמחוזות. השיעור בקרב הנשים גבוה יותר מזה של הגברים בעיקר במחוזות צפון (פי 1.6), ודרום (פי 1.5). המחוזות שבהם השיעור הגבוה ביותר של נשים שבבעלותן תואר שני ומעלה הם מחוזות המרכז (15.9%) ותל-אביב (15.7%). המחוזות שבהם השיעור הנמוך ביותר של נשים שבבעלותן תואר שני הם מחוזות דרום (8.6%) וצפון (8.8%).

מבדיקה שערכנו ביחס לאוכלוסייה היהודית בלבד עולה תמונה דומה הן באשר לפער בין נשים לגברים והן באשר לפער בין הנשים במחוזות השונים, אם כי הפערים בשני ההיבטים הם לרוב קטנים יותר.

תרשים 4. שיעור בעלי תואר שלישי (בקרוב אוכלוסייה בגיל 35-55), לפי מגדר ומחוז גיאוגרפי

שיעור הנשים שבבעלותן תואר שלישי דומה לשיעור המקביל בקרב גברים, בכל אחד מהמחוזות. ברוב המחוזות השיעור בקרב גברים גבוה מעט מזה של הנשים, אך יש להביא בחשבון שמדובר בפערים נמוכים למדי שכן בכל המקרים שיעור בעלי התואר השלישי אינו עולה על 1.1%. המחוזות שבהם השיעור הגבוה ביותר של נשים שבבעלותן תואר שלישי הם מחוזות מרכז (1.07%) ותל-אביב (0.97%). המחוזות שבהם השיעור הנמוך ביותר של נשים שבבעלותן תואר שלישי הם מחוזות צפון (0.41%) ודרום (0.47%). כלומר, שיעור בעלות תואר שלישי במחוזות מרכז ותל-אביב גבוה ביותר מפי שניים מהשיעור המקביל במחוזות צפון ודרום.

מבדיקה שערכנו ביחס לאוכלוסייה היהודית בלבד עולה תמונה דומה באשר לפער בין נשים לגברים, אך בבחינה של הפער בין הנשים במחוזות השונים עולה תמונה מעט כאשר השיעורים הגבוהים ביותר הם במחוזות חיפה, מרכז וירושלים.